

Naturskyddsföreningen
Västerås

Västerås 2025-02-09

Västerås stad
Byggnadsnämnden
721 87 Västerås
byggnadsnamnd@vasteras.se

Detaljplan för del av Hubbo - Näs 1:1 mfl, norr om Hökåsen, Västerås **Dp 1999**
Diarienummer **2023/00276**

Detaljplan för Gryta 1:15 och 1:30, norr om Hökåsen, Västerås **Dp 2000**
Diarienummer **2023/00277**

Naturskyddsföreningen i Västerås har tagit del av samrådshandlingarna för detaljplanerna Dp 1999 och Dp 2000 och lämnar nedanstående synpunkter. Eftersom områdena ligger bredvid varandra och har mycket gemensamt, svarar Naturskyddsföreningen för båda detaljplaner i samma remissvar, liksom Västerås stad ganska ofta gör i detaljplanerna. Föresättningsvis förkortas Naturskyddsföreningen i Västerås enbart som Naturskyddsföreningen.

1. VAL AV PLATSEN

Den första frågan som dyker upp efter att ha läst planerna är varför just denna plats har valts. Utifrån riskerna för Badelundaåsens grundvattentäkt och den negativa påverkan på sårbara djurarter ser Naturskyddsföreningen inget behov att bygga på de valda platserna, särskilt när det finns platser närmare till Västerås som har bättre förutsättningar ur natur- och miljösynpunkt.

På sida 16 i Dp 2000 kan man läsa att lermäktigheten är stor i delar av området så att marken är sättningskänslig och markförstärkning kan krävas. Att beroende på planerad uppfyllnad samt typ av konstruktion krävs förstärkning och yttlig grundläggning inom delar av områden. Och vidare: "Möjliga åtgärder för att förstärka marken, i syfte att minimera utbildade sättningar är förbelastning, vertikaldränering, KC-förstärkning, pålning samt lastkompensation, till exempel i form av lättfyllning. Dessa lösningar kan även kombineras. Dessa är alla lösningar som kräver noggrannare projektering när planerad byggnation och eventuell uppfyllnad är fastställd. Vald grundläggningsmetod skall verifieras i senare skede tillsammans med kända laster" (Dp 2000 s. 16).

Ytterligare en risk är föroreningarna. Inom planområdet Hubbo-Näs 1:1 förekommer en marginellt förhöjd halt av arsenik och kobolt (Dp 1999 s. 40), vilket kräver synnerligen krävande åtgärder för att inte riskera påverka Badelundaåsens grundvattentäkt negativt med schaktning, saneringsarbete eller andra åtgärder. Det förekommer även en marginellt förhöjd halt av arsenik i jordbruksmarken (i Gryta 1:15 och 1:30) där bostäder planeras för (Dp 2000 s. 28).

Vad gör detta område lämpligt att bygga i? Varför bygga på ett område som kräver så många åtgärder? Det finns inget argument som motiverar det geografiska valet för just detta område. På planens inledning (Dp 2000 s. 4) läser man att "Området kommer att präglas av sin omgivning efter att det är utbyggt. Det är en blandning av natur, bostadsbebyggelse med varierande utformning i gårdsmiljöer samt öppna landskap". Det verkar här som att drömmen överträffade verkligheten.

Etablering av bostäder innebär en förändrad markanvändning, utbyggnaden på jordbruksmark motiveras med "närhet till arbetsplatser, samhällsservice och utbyggd infrastruktur. Just samlokalisering av bostäder och arbetsplatser är exempel på vad som utgör ett väsentligt samhällsintresse och som då kan utgöra skäl för att ta jordbruksmark i anspråk" (Dp 2000 s. 34). Ska de tvåhundra personer i arbetsför ålder som kommer att bo där arbeta hemifrån? Vad menas med "samlokalisering av bostäder och arbetsplatser"?

För att få ta jordbruksmark i anspråk måste en utredning utföras som visar att behovet av byggnation inte kan tillgodoses på annan mark (3 kap 4 § MB, som det står på Dp 2000 s. 36). Var finns beviset på att det inte går att bygga på annan mark?

2. RISKER FÖR BADELUNDAÅSEN

I planen står det "den känsliga miljön väster om planområdet, Badelundaåsen och det känsliga grundvattenmagasinet" (Dp 2000 s. 15). Man ser även på planen att flera tomter hamnar inom det osäkra Zon 2 vad gäller zonindelningar för grundvattentäkten (Dp 2000 s. 19 och Dp 1999 s. 27). Detta innebär att det finns risker för grundvattnet på grund av enskilda händelser och diffusa utsläpp. Föroreningar kan infiltrera ner genom jordlagren och ner i grundvatten (Dp 1999 s. 30). Här kommer samma fundering som vi hade i början: Varför välja att bygga så nära Badelundaåsen när det finns gott om områden som inte ligger i anslutning till en så viktig vattentäkt som Badelundaåsen?

Ett av förslagen lämnar utrymme för bygget av en ny väg, något som betraktas som ett intrång i Badelundaåsen. Det kan ha negativ inverkan på naturvärden. (Dp 2000 s. 26). Även de andra förslagen innebär vägar av olika slag som kommer att påverka Badelundaåsen. I ett av de andra alternativen framförs att "det finns möjlighet att bygga ett gång- och cykelstråk av god standard gällande utformning [och att] det kan bidra till hållbara resvanor" (Dp 2000 s. 25). Men frågan är hur många det är som verkligen kommer cykla eller gå nästan en mil till Västerås så att detta kan bidra till hållbara resvanor? Formuleringen låter som greenwashing, man försöker måla det bättre än det verkligen är.

I relation till anslutningsvägen står det att "Beroende på exakt placering kan Badelundaåsen påverkas mer eller mindre, något som bör beaktas i kommande planering" (Dp 1999 s. 35). Alltså, det innebär ändå en påverkan på åsen, "mer eller mindre".

Ett annat oroväckande faktum är att allt vatten rinner mot mitten av planområdet. Dagvattnet rinner naturligt från söder till norr eftersom marken lutar naturligt in mot en lågpunkt i mitten av planområdet (Dp 1999 s. 23). Då rinner inte dagvattnet ut och blir kvar i området och infiltreras i marken ner till vattentäkten.

3. RISKER FÖR DJURLIV

"De aktuella planområdena relaterar till dessa öppna och storskaliga landskapsrum men ligger också infogat mellan två åsryggar" (Dp 2000 s. 13 och Dp 1999 s. 49). Det innebär att området är tillräckligt fuktigt och det gynnar flera djurarter, exempelvis snok och fladdermöss (sex arter av fladdermöss noterades i området, Dp 1999 s. 16). Dessa hotas nu att få en försämrad miljö om man bygger i detta område. Snok har minskat kraftigt i delar av Sverige och några fladdermusarter är klassificerade som nära hotade eller sårbara. Dessa är bara två exempel på försämringar i miljön för känsliga arter: "Ett rikt djur- och växtliv" bedöms påverkas negativt av planförslaget (Dp 1999 s. 46).

4. RESOR

Dp 2000 och Dp 1999 innebär en utbyggnad av bostäder norr om Hökåsen, väster om Tillberga i de norra delarna av Västerås kommun. Planförslaget Dp 2000 möjliggör för cirka 60 bostäder i form av småhus och Dp 1999 möjliggör för cirka 58 småhus av olika slag. Totalt handlar det om ca 120 bostäder, något som kan innebära att 100 av dessa har småbarn som måste skjutas till skola/förskola.

Eftersom det inte planeras för kollektivtrafik inne i bostadsområdena befarar vi att bilåkningen kommer att vara hög. Skjuts till och från skola/förskola i Hökåsen eller Tillberga kan innebära upp till 200 bilresor dagligen, något som inte är obetydligt ur utsläpp- och energisynpunkt. Det är oklart om dessa resor (eller hälften av dem) kan vara inräknade i de 550 resor per dygn som visas upp i Dp 1999 (s. 33). Detta tenderar att bli en typ av "sovstadsdel" på grund av långa avstånd till arbete, skola och service. Det blir en bilberoende, som det framgår av figur 32 i Dp 1999 (s. 33) som visar *Skattad färdmedelsfördelning*, där 86% av transporter uppskattas ske med bil!

5. LÄGG NER PLANERNA

Slutligen anser Naturskyddsföreningen att nollalternativet för Dp 1999 och Dp 2000 är det mest natur- och miljövänliga alternativ, alltså att markanvändningen kommer att vara oförändrad jämfört med nuläget.

o o o o o o o o o o

Yttrandet har sammanställts av arbetsgruppen Stadsplanering
Naturskyddsföreningen i Västerås

Med vänlig hälsning
Moa Olivensjö,
ordförande för Naturskyddsföreningen i Västerås
vasteras@naturskyddsforeningen.se
073-808 44 32